SOMORJAI ÁDÁM EGYHÁZTÖRTÉNETI VONATKOZÁSÚ LEVÉLTÁRI KUTATÁSAI

(2000–2016)

és eddigi publikációi

(2007–2022)

TARTALOM

Magyar nyelvű közlemények 3

A Magyarországi Mindszenty Alapítvány Levéltárából 3
Az amerikai Nemzeti Levéltár és az Elnöki Levéltárak anyaga alapján 5
A brit Nemzeti Levéltár anyaga alapján 32
A vatikáni levéltárak anyaga felhasználásával 33

Idegen nyelvű közlemények, nyelvi bontásban 48

Italiano 48
In English 55
Deutsch 64
Po slovensky 64

Bencés szerzetes, pap és tanár. A három hivatás egységgé formálódik Somorjai Árpád, szerzetesi nevén Ádám atya életében. A vele folytatott beszélgetés során a három hivatás – küldetés – nagyszerűsége és szépsége egyaránt feltárul. A történelem–német szakos tanár természetéből következően mindvégig higgadtan, tárgyilagosan emlékezik vissza családja és a maga élettörténetére, s fogalmazza meg szerzetespapként és tanárként, pedagógushoz és lelkipásztorhoz illő tapintattal azokat a bölcsességeket, amelyeket érdemes az olvasóknak és különösen a fiataloknak megszívlelniük.

Ádám atya vallomásának külön erénye az őszinte hangvétel; amikor nehéz helyzetekről beszél, akár az önkritika erejével, vagy éppen bírálatot fogalmaz meg, az értelemre apellál és a jobbító szándék vezérli.

Közben megismerhetjük ritkaságszámba menő pályafutását, amelynek során évtizedeken át dolgozott a világegyház központjában, a Szentszék Államtitkárságán. S mindvégig „hódolt” – és ma is folytatja ezt – a legújabbkori egyháztörténeti kutatásoknak és annak az önzetlen szenvedélyének, hogy segítse mások értékes írásainak megjelentetését.

3990 Ft

Megrendelhető a kiadónál:
Napkút kiadó
1027 Budapest, Fazekas u. 10–14. II. em. 13.
Telefon.: (1) 787-5889
Mobil: (70) 617-8231
Honlap: www.napkut.hu

Kapható a könyvkereskedésekben

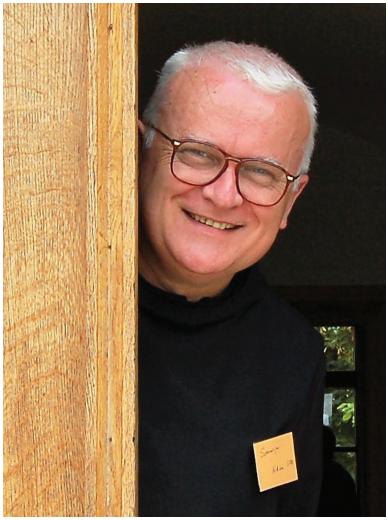

Somorjai Ádám OSB (Ordo Sancti Benedicti), született Somorjai Árpád Béla, Esztergom, 1952. Bencés szerzetes Pannonhalmán, szerzetesi neve Ádám 1974, rkat. pap 1980. Német-történelem szakos tanár, ELTE 1980, teológiai doktor 1990. Értekezése német nyelven 1990-ban jelent meg: *Geburtenbeschränkung in Bauernfamilien Ungarns,* Katholische Akademie, Hamburg (Reihe Wissenschaft 1). Interneten: http://mek.oszk.hu/15500/15520/15520.pdf

1993-ban PhD fokozatot és MTA vallástudományok kandidátusi fokozatot szerzett. 1993–2016 között Rómában, előbb az erkölcsteológia tanára a Pápai Szent Anzelm (Bencés) Egyetemen, majd a Prímás Apáti Hivatal munkatársa, ezt követően a Pápai Liturgikus Intézet elnökének titkára, mindig könyvszerkesztési munkálatokkal megbízva. 1997–2016 között a Pápai Államtitkárság munkatársa, előbb a német szekcióban, majd a levéltárban. 2000–2007 között a Szenttéavatási Kongregációban Mindszenty bíboros boldoggá avatásának relátora.

2000 szeptember 9-én, Mindszenty témakörben, első itt jegyzett kutatóútja Budapestre, a Magyarországi Mindszenty Alapítvány Levéltárába vezetett. Az itt talált dokumentumok alapján a VI. Pál pápával való levelezést rekonstruálta a bécsi periódusban (1971–1975).

2009–2011 között négy kutatóúton volt az USA-ban, ahol a Nemzeti Levéltárban, továbbá négy elnöki levéltárban (Presidential Libraries: Boston, Austin, Abilene [Kansas], Yorba Linda [Kalifornia]) felkutatta és kutatótársaival együtt lefényképezte a Mindszenty bíborossal kapcsolatos dokumentációt.

2014–2017 között négy alkalommal a francia külügyminisztérium (Párizs, Nantes városokban), valamint a Brit Nemzeti Levéltár (Kew, London) vonatkozó Mindszenty-dokumentációját kutatta.

Számos könyv és szaktanulmány szerzője és szerkesztője, így Mindszenty József követségi levelezésének kiadója, a Vatikáni Államtitkárság Levéltárában őrzött magyar vonatkozású dokumentumok inventáriumainak szerkesztője, az első magyarországi nunciusok politikai jelentésének szerkesztője és közreadója. Publikációinak száma meghaladja a 440 tételt.

A MAGYARORSZÁGI MINDSZENTY ALAPÍTVÁNY LEVÉLTÁRÁBÓL

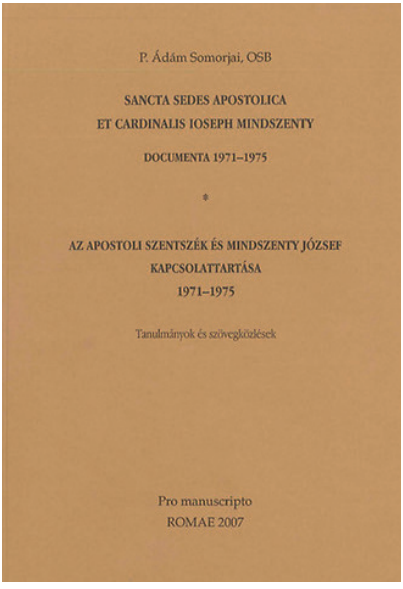

Sancta Sedes Apostolica et Cardinalis Ioseph Mindszenty. Documenta 1971–1975. – Az Apostoli Szentszék és Mindszenty József kapcsolattartása 1971–1975. Tanulmányok és szövegközlések, Pro manuscripto, Romae 2007. 278 lap.

E kötet kézirat gyanánt készült. Az első részben magyar nyelven tárgyaljuk az Apostoli Szentszék, nevezetesen VI. Pál pápa és Mindszenty bíboros kapcsolattartását 1971–1975 között, közölve a dokumentumok magyar fordítását. A második részben az eredeti dokumentumokat tesszük közzé, melyeknek őrzési helye a Magyarországi Mindszenty Alapítvány Levéltára.

Ami az emlékiratokból kimaradt. VI. Pál és Mindszenty József, 1971–1975 (Historia pro futuro 1), Bencés Kiadó, Pannonhalma 2008. 176 lap. Második, változatlan kiadás 2013.

Az előző kötet első, magyar része, táblázattal. – Mindeddig az emlékiratok alapján alkottunk véleményt Mindszenty bíborosról. Könyvünkben azonban elsőként közöljük levelezését VI. Pál pápával, életének utolsó éveiből. E források közlése alkalmat nyújthat arra, hogy újragondoljuk Mindszenty József esztergomi érsek, Magyarország Prímásának felfogását saját hivataláról és a nemzet szolgálatáról.

AZ AMERIKAI NEMZETI LEVÉLTÁR ÉS AZ ELNÖKI LEVÉLTÁRAK ANYAGA ALAPJÁN

2007

Mindszenty bíboros 1971-es memoranduma és Pro Memóriája, in: Távlatok, 76. sz. (2007/2) 226–231.
Egy elfeledett Mindszenty–Zágon Pro Memoria, in: Vigilia 72 (2007), 9. szám, 711–713.
Amerikai levéltári források Mindszenty József bíboros prímásról, esztergomi érsekről. Publikált források, 1956–1967, in: MEV 19 (2007), 3-4. szám, 175–221.

MEV: *Magyar Egyháztörténeti Vázlatok* 1 (1989) - 33 (2021)
Interneten:
HEH: http://heh.hu/folyoiratunk.html
MTA: http://real-j.mtak.hu/view/journal/Magyar_egyh=E1zt=F6rt=E9neti_v=E1zlatok.html
OSzK: https://epa.oszk.hu/00500/00577

Távlatok
Interneten: http://www.tavlatok.hu/J_Arch.htm

Vigilia
Interneten: https://vigilia.hu/archivum/index.php?route=common/home

2008

Somorjai Á. - Zinner Tibor: *Majd' halálra ítélve. Dokumentumok Mindszenty József élettörténetéhez*, Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó, Budapest 2008. 1389 lap. CD melléklettel.

Ez a könyv a Mindszentyre vonatkozó hazai és amerikai levéltári anyagból válogatva 377, a CD-n további 62 dokumentumot közöl, 1944 november végétől 1990 májusáig. A címadás is arra a koncepciós perre utal, amelynek révén Mindszenty ismert lett az egész világon, az utolsó iratok az ő perjogi felmentését dokumentálják. Elsőként közöltünk itt dokumentumokat az amerikai diplomaták anyagából is. Mindezeken keresztül megelevenedik a bíboros hercegprímás küzdelme, élete és felfogása saját helyzetéről és nemzeti feladatairól.

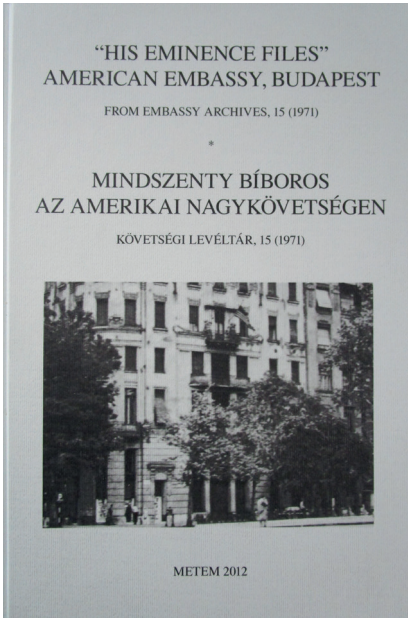

"His Eminence Files". American Embassy Budapest. From Embassy Archives, 15 (1971) – Mindszenty bíboros az Amerikai Nagykövetségen. Követségi Levéltár 15 (1971), METEM, Budapest 2008. 2. javított kiadás 2012. 358 lap.

Interneten: http://mek.oszk.hu/13800/13863/

Ez a könyv az Egyesült Államok Budapesti Nagykövetségének Mindszentyre vonatkozó anyagát hozza, leltárszerű pontossággal. A levéltári anyag kutatható az amerikai Nemzeti Levéltárban. Az anyag túlnyomó része angol nyelvű, de tartalmaz magyar nyelvű dokumentumokat is. A fontosabb iratok előtt magyar nyelvű bevezetést találunk.

Tanulmányok:

A bíboros és a pápa, Hovanyecz László interjúja Somorjai Ádámmal, in: Népszabadság, 2008. július 5. Hétvége 4.

Félszázaléknyi esély. Mindszenty bíboros és a megüresedett esztergomi érseki szék, Fáy Zoltán interjúja Somorjai Ádámmal, in: Magyar Nemzet, 2008. augusztus 2. 34. lap.

Politikai és lelkipásztori szempontok az egyházkormányzatban. VI. Pál pápa és Mindszenty József esete, in: Vigilia 73 (2008), 11. szám, 823–830.

Egy hónap Mindszenty bíborosnak az Amerikai Egyesült Államok Budapesti Nagykövetségén való tartózkodásából, a követségi dokumentumok tükrében: 1971. július hava, in: MEV 20 (2008), 1-2. szám, 167–194.

2009

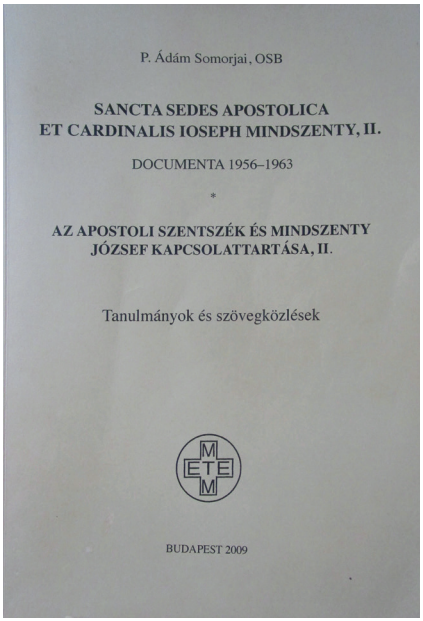

Sancta Sedes Apostolica et Cardinalis Ioseph Mindszenty, II. Documenta 1956–1963. – Az Apostoli Szentszék és Mindszenty József kapcsolattartása, II. Tanulmányok és szövegközlések, METEM, Budapest 2009. 264 lap.

A kötet két részből áll. Az első részben magyar nyelven tárgyaljuk az Apostoli Szentszék és Mindszenty kapcsolattartását, közölve a dokumentumok magyar fordítását. A második részben az eredeti dokumentumokat tesszük közzé. A vizsgált periódus 1956–1963, az amerikai követségi menedék első évei, melyet 1963. júniusával zárunk le, XXIII. János pápa halálával, illetve a pápaválasztó konklávé napjaival.

Tanulmányok:

Mindszenty József vagy Hamvas Endre? A vatikáni diplomácia, a budapesti rezsim és a Püspöki Kar: kiútkeresés 1963 tavaszán, in: Vigilia 74 (2009), 6. szám, 469–474.

Mindszenty hercegprímás fellebbezése a Nemzetgyűléshez. A Mindszenty-kutatás Achilles-sarka? in: Magyar Szemle, Új Folyam XVIII (2009), 7-8. szám, 176–183.
Interneten: https://magyarszemle.hu/archivum

Mindszenty bíboros és a Regnum Marianum templom újraépítése,
Interneten: http://regnumportal.hu/node/469 (2009. október 6.)

„Én vagyok Magyarország egyedüli alkotmányos képviselője". Mindszenty bíboros el nem küldött levele VI. Pál pápának 1974 tavaszán
Interneten: http://regnumportal.hu/node/461 (2009. október 29.)

A II. Vatikáni Zsinat meghirdetése és a magyarországi főpásztorok. Mindszenty József és Shvoy Lajos esete, in: Sapientiana 2 (2009), 2. szám, 53–63.
Interneten: https://epa.oszk.hu/html/vgi/kardexlap.phtml?id=3594

A gyűrű, a mellkereszt és a mantello átadása. Mindszenty bíboros emlékiratainak értelmezéséhez, in: MEV 21 (2009), 1-4. szám 303–319.

2010

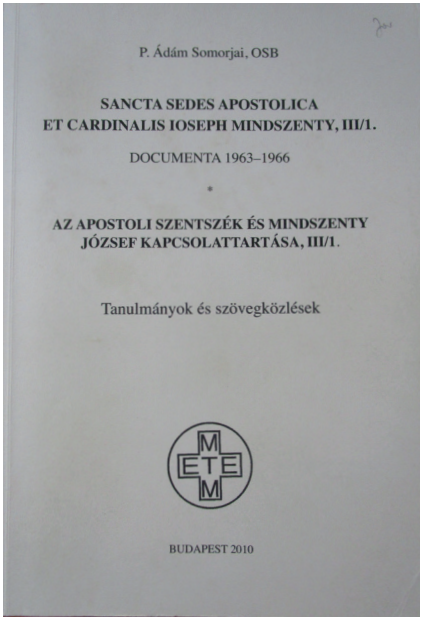

Sancta Sedes Apostolica et Cardinalis Ioseph Mindszenty, III/1., Documenta 1963–1966. – Az Apostoli Szentszék és Mindszenty József kapcsolattartása, III/1. Tanulmányok és szövegközlések, METEM, Budapest 2010. 547 lap.

Trilógiánk harmadik kötetének félkötete szintén két részből áll. Az első részben részben magyar nyelven tárgyaljuk az Apostoli Szentszék és Mindszenty kapcsolattartását, közölve a dokumentumok magyar fordítását. A második részben az eredeti dokumentumokat tesszük közzé. A vizsgált periódus 1963–1966, a VI. Pál pápa trónralépését követő évek, a világpolitikában a hidegháborúból az enyhülés irányába való változás esztendei.

Somorjai Á. - Zinner T.: *Szeizmográf a Szabadság téren. Mindszenty bíboros levelezése az USA elnökeivel és külügyminisztereivel, 1956–1971*, Hamvas Béla Kultúrakutató Intézet, Budapest 2010. 344 lap.

Mindszentynek az USA elnökeivel és külügyminisztereivel folytatott levelezését közli ez a kötet, amelyen keresztül megismerhetjük őt mint kora egyfajta szeizmográfját, gondolatait, személyiségét. Megtudjuk belőle, hogy saját magát – a Kádár-rezsimet nem ismerve el a haza első közjogi méltóságának tekintette, továbbá, hogy fel akarta hívni a figyelmet a bolsevizmus veszélyeire.

Tanulmányok:

Somorjai Á.–Zinner T., *Washingtonból jelentjük. A budapesti amerikai nagykövetség Mindszenty bíboros tevékenységére vonatkozó, 1971-ben keletkezett iratai,* in: Századok 144 (2010), 1. szám, 143–196.

Interneten: https://szazadok.hu/archivum/

Szent István hierarchiájának védelmében. Mindszenty bíboros 1960-ban kelt levele Burgenland ügyében, http://www.regnum-portal.hu/node/438 (2010. április 13.).

Pax et iustitia osculabuntur? Mindszenty bíboros és az igazságosság Kelet-Közép-Európában, in: Magyar Szemle Új Folyam XIX (2010), 3-4. szám, 176–183.

Régi és új a Mindszenty-kutatásban. Zágon József ismeretlen levele Mindszenty Józsefhez, in: Vigilia 75 (2010), 7. szám, 548–551.

A vádlott megszólal. A Mindszenty-kutatás jelenlegi helyzetéről, in: MEV 22 (2010), 3-4. szám, 207–209.

2011

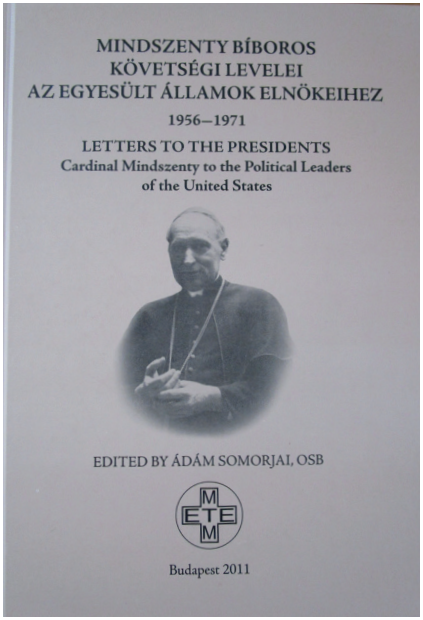

Mindszenty bíboros követségi levelei az Egyesült Államok elnökeihez – Letters to the Presidents. Cardinal Mindszenty to the Political Leaders of the United States, 1956–1971, Budapest 2011. 800 lap.

Mindszenty bíboros 1956–1971 között a budapesti amerikai követségen tartózkodott. Ebben az időszakban 117 tételből álló levelezést folytatott az amerikai politikai vezetéssel, elsősorban a négy amerikai elnökkel: Eisenhower, Kennedy, Johnson és Nixon elnökökkel. Csak két elnök válaszolt neki írásban: a katolikus Kennedy elnök 1961-ben, amikor átvette a kormányzást és Nixon elnök 1971-ben, a bíboros távozásakor. Kötetünk második fele az eredeti angol nyelvű levelek szövegét, első fele pedig azok magyar fordítását közli. Az elsőként itt közölt dokumentumokat számos diplomáciai irat közlése és elemzése, több táblázat, irodalomjegyzék és a fontosabb személyek életrajzi adatai egészítik ki.

Az amerikai Mindszenty-dokumentáció hazai kutatástörténetéhez, in: *Heggyel az ég egybemosódik. Ünnepi kötet Korzenszky Richárd 70. születésnapjára*, szerk. Rendtársai, Tihany 2011. 592–611.

Miért hagyta el Mindszenty bíboros az amerikai nagykövetséget? in: Magyar Szemle, Új Folyam XX (2011), 7-8. szám, 46–58.

Mindszenty bíboros felfogása a prímás alkotmányos szerepköréről, közjogi, politikai szerepvállalásáról vallott felfogása, in: MEV 23 (2011), 1-2. szám, 103–122.

2012

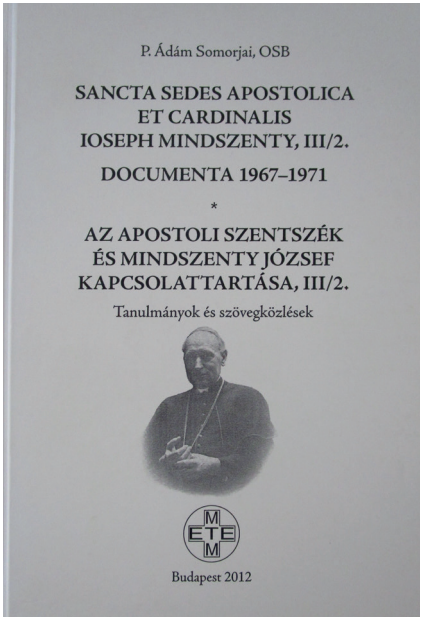

Sancta Sedes Apostolica et Cardinalis Ioseph Mindszenty, III/2. Documenta 1967–1971. – Az Apostoli Szentszék és Mindszenty József kapcsolattartása, III/2. Tanulmányok és szövegközlések, METEM, Budapest 2012. 700 lap.

Trilógiánk befejező kötete szintén két részből áll. Az első részben magyar nyelven tárgyaljuk az Apostoli Szentszék és Mindszenty József bíboros kapcsolattartását, közölve a dokumentumok magyar fordítását. A második részben az eredeti dokumentumokat tesszük közzé. A vizsgált periódus 1967–1971, amelyben a fő témák: A Vatikánnal való levelezés és kapcsolattartás dokumentálása, König bíboros ismételt látogatásai, az amerikai nagykövetség elhagyásának kísérlete 1967-ben és tényleges elhagyása 1971-ben, majd a trilógia összegzése.

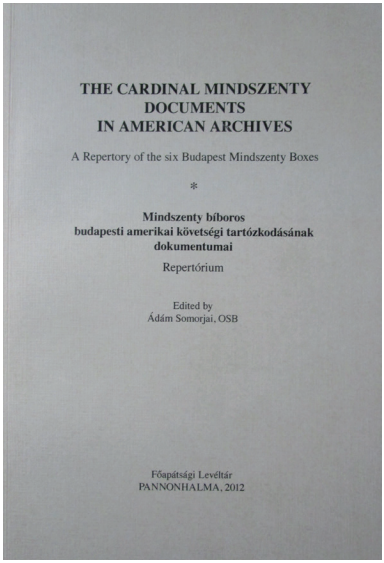

Somorjai Á. (szerk.): *The Cardinal Mindszenty Documents in American Archives. A Repertory of the six Budapest Mindszenty Boxes – Mindszenty bíboros budapesti amerikai követségi tartózkodásának dokumentumai. Repertórium (The Cardinal Joseph Mindszenty Papers, Subsidia 1.),* Pannonhalmi Főapátság, Pannonhalma, 2012. 288 lap. Interneten: http://mek.oszk.hu/13800/13850

Repertóriumunk a budapesti amerikai követség (1966 november végétől nagykövetség) Mindszenty-anyaga hat levéltári dobozának leírását tartalmazza előbb az őrzési egységek sorrendjében, majd időrendben, feltüntetve azt is, hogy mely dokumentumokból találtunk más példányokat az amerikai levéltárak egyes fondjaiban, illetve mely dokumentumok jelentek meg idáig eddigi publikációinkban. A repertórium közli továbbá az amerikai követségen őrzött újságkivágások listáját, az eddig vizsgált dokumentumok statisztikáját, továbbá a leírásban említett személyek mutatóját a Msgr. Sabo File tartalmát, végezetül eddigi publikációink listáját.

Tanulmányok:

Hazug vatikáni „Ostpolitik"? Adriányi Gábor, a tények és Mindszenty bíboros emlékiratai, in: MEV 24 (2012), 1-2. szám, 121–131.

Recenzió: Vecsey József, *Emlékezés Mindszenty bíboros édesanyjára.* Összeállította: Dr. Perger Gyula Martinus Kiadó, Szombathely 2012. 331 lap. in: MEV 24 (2012), 3-4. szám, 218–222.

2013

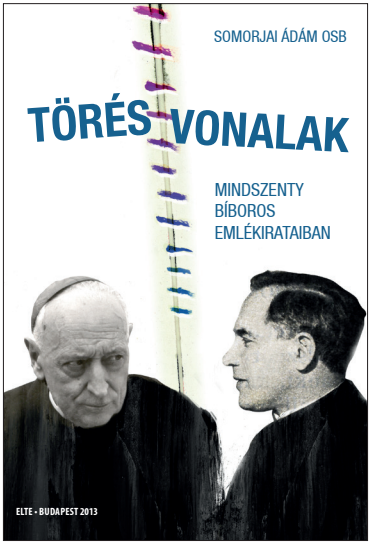

Törésvonalak Mindszenty bíboros emlékirataiban. Tartalmi és szövegközlési sajátosságok. Vecsey József, a társszerző, ELTE Új- és Jelenkori Magyar Történeti Tanszék–Pannonhalmi Főapátság, 2013. 290 lap.

Az emlékiratok iskolát teremtettek és hajlandók vagyunk Mindszentyre az emlékiratok szemszögéből tekinteni. Pedig ez csak egy olyan ablak, amely utólagosan készült és az Emlékező szándéka szerint saját verziójának narratívája. Találtunk tartalmi és szövegbéli következetlenségeket egyaránt, ezeket neveztük el törésvonalaknak. Az itt közölt írások az 1956–1975 közötti Mindszenty-levelezés sajtó alá rendezése folyamán keletkeztek, önálló tanulmányok formájában. *Főbb témák:* Az emlékiratok tartalmának, majd szövegének törésvonalai – A társszerző: Vecsey József –Megfontolások a deáki mellény újragombolásához – A Mindszenty-emlékiratok Achilles-sarkai – Az egyes fontosabb szerzők (XII. Pius pápa, Dr. Vecsey József, Közi-Horváth József, Csonka Emil, Mészáros István, Szőke János) irodalomjegyzéke. Írások a római *Katolikus Szemlé*ben, az amerikai magyar katolikusok hetilapjában, a *The Tablet*ben, továbbá szerző publikációi.

2016

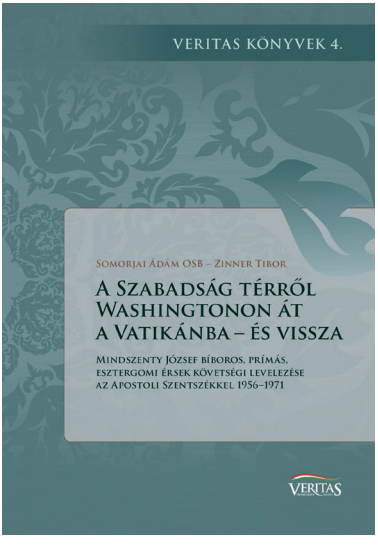

Somorjai Á. – Zinner Tibor: *A Szabadság térről Washingtonon át a Vatikánba – és vissza. Mindszenty József bíboros, prímás, esztergomi érsek követségi levelezése az Apostoli Szentszékkel, 1956–1971* (VERITAS Könyvek 4.), Magyar Napló, Budapest 2016. 766 lap.
Interneten: http://mek.oszk.hu/18400/18472/

Ez a kötet Mindszenty levelezésének második, egyben legnagyobb csoportját közli. Kiegészíti azt a képet, amelyet a szerzők az Amerikai Egyesült Államok elnökeivel és külügyminisztereivel való levelezésének olvastán kialakíthattak. Eltérően az amerikai politikai vezetőknek küldött leveleitől, a bíboroshoz Rómából számos válasz is érkezett, amelyet az amerikaiak diplomáciai csatornákon, a washingtoni apostoli delegáción – nunciatúrán – keresztül kaptak meg, illetve továbbítottak. Ezáltal az amerikai diplomácia mindig naprakész volt Mindszenty bíboros nézeteinek alakulásával kapcsolatban. A kötet egyben betekintést ad a vatikáni keleti politika, az Ostpolitik alakulásának egynémely kérdésébe is, mégpedig előítélet nélkül, források alapján.

Törésvonalak a Mindszenty-tisztelők érvelési rendszerében. A manicheizmus veszélye Mindszenty bíboros hagiográfusainak írásaiban, in: MEV 28 (2016), 1-4. szám, 239–241.

MINDSZENTY-LEVELEK AZ AMERIKAI ELNÖKI KÖNYVTÁRAKBAN (2010–2015)

Mindszenty-levelek a bostoni Kennedy-Könyvtárban, in: Magyar Egyháztörténeti Vázlatok (MEV) 22 (2010), 3-4. szám, 201–205.

Somorjai Ádám–Zinner Tibor: *Mindszenty bíboros hercegprímás levelei Kennedy elnökhöz, 1960–1963,* Interneten: http://regnum-portal.hu/node/626 (2011. február 7.).

Mindszenty bíboros hercegprímás levelei Johnson elnökhöz, 1963–1968, in: Magyar Szemle, Új Folyam 21 (2012), 5-6. szám, 88–95. 97.

Mindszenty-levelek Texasban, a Johnson-Könyvtárban, MEV 25 (2013), 1-2. szám, 125–130.

Mindszenty-levelek Kansasban, az Eisenhower-Könyvtárban, in: MEV 27 (2015), 1-2. szám, 115–120.

Mindszenty-levelek a kaliforniai Yorba Lindában, a Nixon-Könyvtárban, in: MEV 27 (2015), 3-4. szám, 83–99.

PRESIDENTIAL LIBRARIES

Boston - Kennedy

Austin, Texas fővárosa - Johnson

Abilene, Kansas - Eisenhower

Yorba Linda
Los Angeles kelet - Nixon

2017

Az amerikai követségen és az emigrációban. Mindszenty bíboros 1956. november 4. után, in: *Rubicon. Történelmi Magazin,* XXVIII. évf. 305. sz. (2017), 4. szám, 26–32.

Törésvonalak a Mindszenty-tisztelők érvelési rendszerében. Rec. Török Csaba, *Prímás album,* Magyarországi Mindszenty Alapítvány, Budapest 2016. 167 lap. Török Csaba, *A szent életű bíboros,* Új Ember Kiadó, Budapest 2016. 295 lap. Studia Theologica Transsylvanensia, 20 (2017), 1. szám, 157–164.

Deák András Miklós – Somorjai Á.: *Patrick Flood amerikai konzul összekötői szolgálata Mindszenty bíboros mellett, 1968. július 24. – 1969. június 18.* In: MEV 29 (2017), 3-4. szám, 125–158.

2018

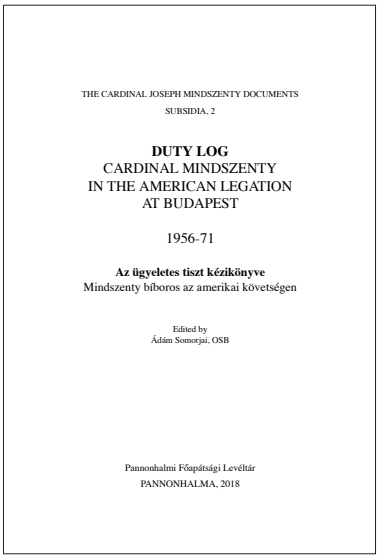

Somorjai Á. (szerk.): *Duty Log. Cardinal Mindszenty in the American Legation at Budapest 1956–71 – Az ügyeletes tiszt kézikönyve. Mindszenty bíboros az amerikai nagykövetségen. (The Cardinal Joseph Mindszenty Papers, Subsidia 2.),* Pannonhalmi Főapátsági Levéltár, Pannonhalma, 2018. 212 lap.

A budapesti amerikai követségen a nap esti óráiban, hétvégeken és munkaszüneti napokon mindig tartózkodott egy ügyeletes diplomata, akinek szükség esetén intézkednie kellett. Így 1956. november 4-t követően föl kellett arra is készülnie, hogyha Mindszenty bíborossal valami történik, pl. ha orvost kell hívni, vagy ha önkényesen el akarná hagyni a követséget, akkor mi a teendő. Ennek egyfajta kézikönyve a Duty Log, amely a szükséges információkat tartalmazza. *Főbb témák:* Jogi megfontolások a bíboros menedékével kapcsolatban – a bíboros gyóntatói – rokonlátogatások – vészhelyzet: hirtelen halál vagy életveszély esetén, ill. esetleges önkényes távozás a követségről – emlékiratairól – részletes eseménynaptár.

Magyar vonatkozások Agostino Casaroli levéltári magángyűjteményében 1962–1995, in: Zinner 70. Egy élet az (i)gazságszolgáltatás kutatásának szolgálatában, szerk. Fodor Veronika – Gecsényi Patrícia – Hollósi Gábor – Kiss Dávid – Ráczné Baán Krisztina – Rácz János, Magyar Napló, Budapest 2018. 345–353.

Deák András Miklós – Somorjai Á.: *Két amerikai diplomáciai dokumentum az idősödő Mindszenty bíboros esetében várható és életveszéllyel fenyegető helyzetek kezeléséről*. 1964 és 1968, in: archivNET 18. évf. (2018), 5. szám. Megjelent 2018. december 18. Interneten: http://archivnet.hu/ket-amerikai-diplomaciai-dokumentum-az-idosodo-mindszenty-biboros-eseteben-varhato-es-eletveszellyel

2019

Deák András Miklós – Somorjai Á. – Zinner Tibor: *Menedékben. Amerikai diplomaták Mindszenty bíborosról 1957–1970.* Magyar Napló, Budapest 2019. 840 lap.

A Duty Log szövegközlésén túl kötetünk tartalmazza magyar fordításban mindazon dokumentumok magyar fordítását, amelyeket az amerikai követségen az ügyelet tiszt naplója fontosnak tartott megemlíteni. Ezen túl betekintést nyújtunk az amerikai külügyminisztérium, a State Department belső szerkezetébe, közöljük az amerikai politikusok, diplomaták és orvosok jegyzékét és a fontosabb életrajzoat.

König és Mindszenty bíboros kapcsolattartásának kutatástörténetéhez. Mindszenty bíboros ismeretlen gratuláló levele König bíboroshoz, in: *LABORATOR ASSIDUUS. A 70 éves Zombori István köszöntése,* Budapest 2019. 415–426.
Interneten: http://real.mtak.hu/90689/

Ki volt Mindszenty bíboros gyóntatója az amerikai követségen?
I. rész in: Studia Theologica Transsylvanensia, 22 (2019), 1. szám, 71–94.
II. rész in: Studia Theologica Transsylvanensia, 22 (2019), 2. szám, 25–68.

Deák András Miklós - Somorjai Á. - Zinner T.: *Mindszenty bíboros és a Szent Korona az amerikai diplomaták levelezésében (1957–70),* in: Magyar Napló XXXI. 2019. október, 20–23.

2020

Deák András Miklós - Somorjai Á. - Zinner Tibor: *Mindszenty bíboros és a magyar koronázási ékszerek témája az amerikai diplomaták levelezésében* (1957–1970), in: Levéltári Közlemények 89 (2020) 161–180.

Deák András Miklós - Somorjai Á.: *Mindszenty bíboros első amerikai „házigazdája". Garret G. Ackerson, Jr. ideiglenes ügyvivő budapesti évei, 1957–1961,* in: Századok 154 (2020) 3. szám, 535–564.

2021

Az amerikai levéltárak titkai. Válogatott írások Mindszenty bíborosról. Magyar Napló 2021. 166 lap.

Szerző korábban megjelent, de szűkebb szakmai közönséghez szóló Mindszenty-kutatásainak eredményeit ez a kötet immár a legszélesebb közönség elé tárja, benne az Amerikai Egyesült Államokban és Londonban őrzött, idáig ismeretlen levéltári forrásokat értékeli. A kutatások kiemelt felismerései közé tartozik, hogy a menedékes helyzetet nem lehet csak a bíboros szemszögéből értékelni, hanem tekintettel kell lenni a neki nyújtott menedék feltételeire és a budapesti amerikai misszió helyzetére is. A felkutatott források alapján a kötet ezeket a szempontokat vizsgálja.

2022

Deák András Miklós – Somorjai Á.: *The Host and his Guest: Chargé Garret G. Ackerson and Cardinal József Mindszenty (1957-61) - A házigazda és vendége: Garret G. Ackerson ügyvivő és Mindszenty József bíboros (1957–1961).* Magyar Napló, Budapest 2022. 711 lap.

Garret G. Ackerson (1904–1992), amerikai diplomata, 1957 júliusa és 1961 februárja között már másodszor szolgált Budapesten – rendkívüli és meghatalmazott követ híján – ideiglenes ügyvivőként. Kötetünkben azokat a forrásokat tesszük közzé, amelyek „vendége", Mindszenty József bíboros hercegprímással kapcsolatosak. A szabályok kimunkálásával, a Departmenttel való kapcsolattartás kialakításával, mintegy kikövezte az utat nemcsak közvetlen utódja, Horace Torbert, hanem a poszton az őt követő vezetők számára is, akik egy kellően szabályozott, elfogadhatóan működtethető menedéket kaptak örökül. Deák András Miklós és Somorjai Ádám OSB közös munkája a vonatkozó forrásokat angolul és magyar fordításban teszi közzé.

Brit diplomaták Mindszenty Józsefről 1945. szeptember–1946. június. Előadás 2019. február 13-án a Parlamentben tartott nemzetközi konferencián: *A Mindszenty-per hetven év távlatából. Főpapi sorsok Kelet-Közép-Európában.* Kötetben megjelent: 2022 tavaszán.

A BRIT NEMZETI LEVÉLTÁR ANYAGA ALAPJÁN

2014

Mindszenty József és a brit diplomácia jelentései, II. rész. Újabb iratok 1945 október–decemberéből, in: *Magyar Egyháztörténeti Vázlatok* 26 (2014), 1-4. szám, 297–317.

2015

Mindszenty József és a brit diplomácia. 1945. szeptember 13. és 18., in: VERITAS Évkönyv 2015. 209–226.

2018

Mindszenty József és a brit diplomácia jelentései, III. rész. Újabb iratok 1946 január–júniusából, in: MEV 30 (2018), 1-2. szám, 84–112.

2021

British diplomats about József Mindszenty September 1945 – June 1946, in: *The Trial of Cardinal József Mindszenty from the Perspective of Seventy years. The Fate of Church Leaders in Central and Eastern Europe*, Edited by András Fejérdy - Bernadett Wirthné Diera. Libreria Editrice Vaticana, Vatikánváros 2021. 53–65. Pontificio Comitato di Scienze Storiche. (Atti e Documenti 59).

A VATIKÁNI LEVÉLTÁRAK ANYAGA FELHASZNÁLÁSÁVAL

2006

Adalékok Kelemen Krizosztom Pannonhalmi Főapát kinevezéséhez és lemondásaihoz, in: MEV-REGNUM 18 (2006), 3-4. szám, 105–142.

2007

Adalékok a magyarországi bencések apostoli vizitációjához és reformjához (1929–1932), in: MEV 19 (2007), 1-2. szám, 161–202.

2008

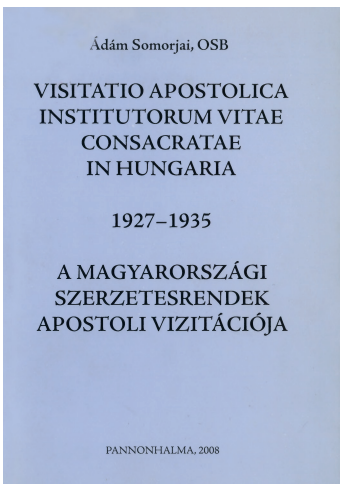

Visitatio apostolica Institutorum Vitae consecratae in Hungaria, 1927–1935. A magyarországi szerzetesrendek apostoli vizitációja, (Rendtörténeti Füzetek 13.), Pannonhalma 2008. 576 lap.

Interneten: http://mek.oszk.hu/15400/15496

2014

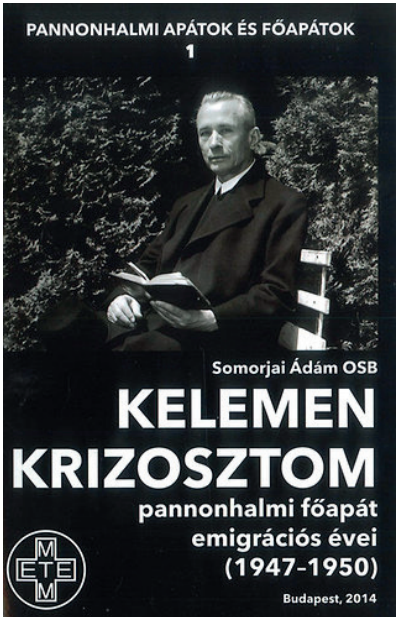

KÖNYV-16 *Kelemen Krizosztom pannonhalmi főapát emigrációs évei (1947–1950). Különös tekintettel a Magyar Bencés Kongregáció jogfejlődésére* (Pannonhalmi apátok és főapátok 1), METEM, Budapest 2014. 259 lap.

Kelemen Krizosztom főapát nehéz időkben került a Magyar Bencés Kongregáció élére. Törékeny fizikuma, ideig alkata csak az egyik szempont, a másik az, hogy nem volt meg az a bizonyossága, hogy a rendtársak kiálltak őmellette, hogy megválasztották és támogatták őt. A túl nagy tehertől ismételten menekülni akart, innen érthető tizenegy itt vizsgált lemondása, kiutazása és emigrációs évei. Krizosztom főapát 32 amerikai hónapja, a külföldi rendtársak történetével együtt, egyfajta hőskorrá vált a nyugati bencés rendtársak életében.

Recenzió: Marco Lavopa: La diplomazia dei "piccoli passi". L'*Ostpolitik* vaticana di Mons. Agostino Casaroli (Collana Extravagantes 24), Ginevra Bentivoglio EditoriA, Róma 2013. 557. – in: MEV 26 (2014), 1-4. szám, 380–382.

2015

Cesare Orsenigo és Angelo Rotta nunciusok szerepe a magyarországi szerzetesrendek apostoli vizitációjában, 1927–1953, in: *Magyarország és a Szentszék diplomáciai kapcsolatai 1920–2015,* Szerk. Fejérdy András, Budapest–Róma 2015. 211–226.
Interneten: http://real.mtak.hu/31011/

Megemlékezés a Római Magyar Akadémián Mons. Gennaro Verolinóról 2015. február 4-én, in: MEV 27 (2015), 1-2. szám, 149–158.

Agostino Casaroli (1914–1998) egyházjogi doktori értekezésének magyar vonatkozásai, in: MEV 27 (2015), 3-4. szám, 62–73.

A Szentszék és Közép-Európa, 1918–1990, in: MEV 27 (2015), 3-4. szám, 107–108.

2016

Kétszáz éves a Vatikáni Államtitkárság történeti – „külügyminisztériumi" – levéltára. Módszertani szempontok a magyar vonatkozású források kutatásához, in: Levéltári Közlemények 87 (2016) 219–248.

Lendületben a vatikáni kutatások. Recenzió: Tusor Péter–Tóth Krisztina: *Inventarium Vaticanum I. A Budapesti Apostoli Nunciatúra levéltára (1920–1939)* (Collectanea Vaticana Hungariae vol. 14), Budapest–Róma 2016. 359 lap, in: *Levéltári Közlemények* 87 (2016) 350–355.

Magyar vonatkozású kutatások a Vatikáni Államtitkárság Történeti Levéltárában, in: Levéltári Szemle 66. évf. 2016. 3. sz. 45–57.

http://epa.oszk.hu/03000/03048/00003/pdf/leveltari_szemle_2016-03_045-057.pdf
https://library.hungaricana.hu/hu/collection/mltk_leveltari_szemle/

A bencés birtokok nemzetközi jogi helyzete a Dunától északra fekvő területeken, 1919–1939, in: *Episcopus, Archiabbas Benedictinus, Historicus Ecclesiae. Tanulmányok Várszegi Asztrik 70. születésnapjára.* Szerk. Somorjai Ádám és Zombori István, Budapest 2016. 109–123.

A Komáromi Bencés Monostor önállósítására való törekvések 1945 után és a monostor feloszlatása, in: Collectanea S. Martini, 2016. 163–175.

2017

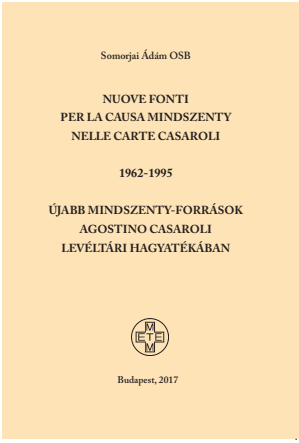

Újabb Mindszenty-források Agostino Casaroli levéltári hagyatékában 1962–1995 – Nuove fonti per la Causa Mindszenty nelle carte Casaroli (METEM Könyvek 88), Budapest 2017. 147 lap.

Agostino Casaroli bíboros államtitkár magánlevéltára 2016 októberétől kutatható a Vatikáni Államtitkárság Történeti Levéltárában. A kötet első felében a legfrissebb irodalom figyelembevételével leírjuk a Casaroli-fond Mindszenty bíborosra vonatkozó levéltári tételeit, s előbb magyar fordításban, majd olasz eredetiben közlünk válogatást. Ezek az új források lényeges pontokon egészítik ki eddigi ismereteinket.

Agostino Casaroli bíboros levéltári hagyatéka, in: Levéltári Szemle, 67. évf. 2017. 1. sz. 5–15.
https://library.hungaricana.hu/hu/view/LeveltariSzemle_67_2017/?pg=16&layout=s

Hamerli Petra - Somorjai Á.: *Lorenzo Schioppa első magyarországi nuncius a protestánsokról, 1920–1924*, in: Levéltári Szemle 67. évf. 2017. 4. sz.

Recenzió: *Újabb chrestomátiák az Apostoli Szentszék és Csehszlovákia kapcsolataira 1919–1925 ill. 1917–1928 között*, in: MEV 29 (2017), 1-2. szám, 137–143.

2018

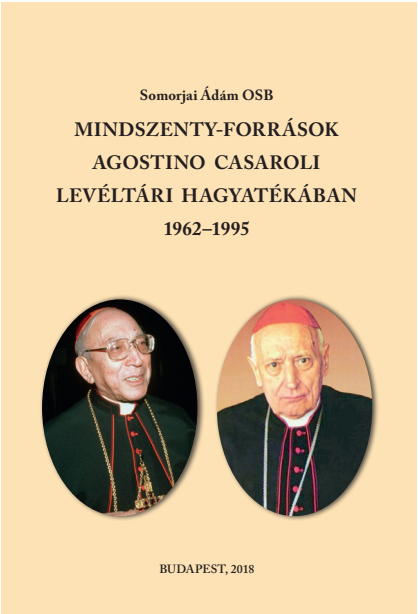

Mindszenty-források Agostino Casaroli levéltári hagyatékában 1962–1995 (METEM Könyvek 91), Budapest 2018. 136 lap.

Ezzel a kötettel egyesítjük a Casaroli-hagyatékban található dokumentumokat, hogy nélkülözhetővé váljék a korábbi szövegkiadások fellapozása.

2019

A „modus vivendi" fogalmának újdonsága Magyarországon 1945–1948-ban. Idáig nem kutatható vatikáni dokumentumok alapján, in: MEV 31 (2019) 302–336.

2020

A Vatikáni Államtitkárság Államközi Kapcsolatok Szekciója Történeti Levéltárában őrzött dokumentumok olasz nyelvű inventáriumának hungarika anyagai, 1939. február 10.–1948. december 31. Szerk. Somorjai Ádám. METEM, Budapest 2020. 108 lap.

Interneten: http:/real.mtak.hu/107228

A XII. Piusz pápa pontifikátusára szóló vatikáni levéltári dokumentumok zárolását Ferenc pápa 2020. március 2-tól oldotta fel. Ez azt jelenti, hogy a vatikáni levéltárak anyagai 2020. március 2-tól megnyílnak az 1939. február 10-től 1958. október 9-ig terjedő periódusra, ezek kikérhetők és tanulmányozhatók a levéltári szabályzatnak megfelelően. Segédletünkben a címben jelzett Államközi Kapcsolatok Szekciójának levéltári anyagából válogatunk, amikor az 1939–1948 közötti periódus magyar vonatkozású anyagát mutatjuk ki. Az alapdokumentum olasz nyelven tanulmányozható a levéltár olvasójában, pdf-en, computeren. Ez a levéltári inventárium magyarra fordítva adja az egyes tételeket, eredetije a levéltári olvasóban, computeren olasz nyelven található meg.

Somorjai Á. (szerk.): *Dai Rapporti del primo nunzio apostolico in Ungheria S. E. Mons. Lorenzo Schioppa 1920-1925 – Lorenzo Schioppa első magyarországi nuncius politikai jelentéseiből 1920–1925.* (Nunciusi jelentések, 1.), METEM, Budapest 2020. 382 lap. http://real-eod.mtak.hu/4908/

2020-ban ünnepeljük az Apostoli Szentszék és az önálló Magyarország diplomáciai kapcsolatfelvételének centenáriumát. Korábban a nuncius Bécsben lakott, hozzá nem csupán az Osztrák–Magyar Monarchia tartozott, hanem korábban az egész Német Birodalom is, ezért nagy presztízsek örvendett. Az első világháború lezárását követően keletkezett az új nunciatúrák egyike, a magyarországi. Lorenzo Schioppa 1920–1925 között volt első budapesti nuncius. Magyarországi szolgálatának évei alatt 3509 jelentést küldött római feletteseinek, ezekből válogattunk 75 jelentést, amelyek a haza közélettel foglalkoznak. Ezekből a jelentésekből új szempontból ismerhetők meg a hazai viszonyok: a magyarországi események részei a világ, nevezetesen a világegyház történéseinek.

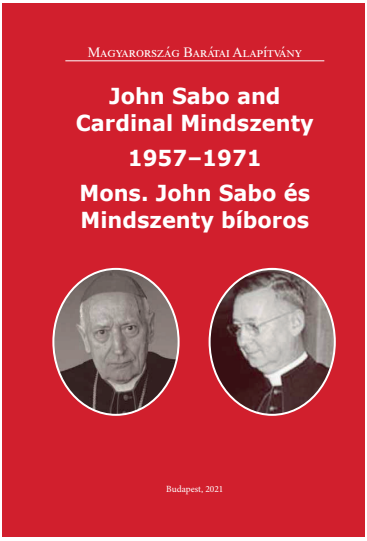

Somorjai Á. (szerk.): *John Sabo and Cardinal Mindszenty 1957–71. Mons. John Sabo és Mindszenty bíboros.* Deák András Miklós bevezető tanulmányával (METEM Könyvek 93.) METEM, Budapest 2020. 342 lap. http://real.mtak.hu/102837/

Mindszenty bíboros úgy emlékezett Sabóra, mint aki saját, esztergomi egyházmegyéjének papja, s ebben csak annyit tévedett, hogy volt egy másik Szabó, aki Sz-szel írta a nevét s ténylegesen az esztergomi egyházmegye papja volt, aki Floridában szolgált. Mons. John S. Sabo az indianai South Bend magyar híveinek lelkész volt. 1957-ben a washingtoni külügyminisztérium révén, egy régi csekk beváltását intézve, eljutott odáig, hogy miseszándékokat és pénzeket üldhetett Mindszentynek a budapesti amerikai követségre. Kötetünk a fennmaradt amerikai diplomáciai források alapján deríti fel ennek a szövevényes történetnek a hátterét, amely végü is arra vezetett, hogy Mindszenty 1971. szeptember 28-án vatikáni rábeszélésre, de „önként" elhagyta az amerikai nagykövetséget.

Johan Ickx–Keresztes András–Somorjai Á. (szerk): *Scontrarsi o negoziare? Alternative dei Cattolici nel dopoguerra in Ungheria alla luce di alcuni documenti Vaticani. – Ütközni vagy időt nyerni? Katolikus alternatívák 1945 után néhány vatikáni dokumentum fényében.* (METEM Könyvek 94.) METEM, Budapest 2020. 462 lap. https://mek.oszk.hu/21300/21393

Kétnyelvű összeállításunkban azokat a magyar jezsuitáktól származó, „modus vivendi"-vel kapcsolatos dokumentumokat tesszük közé magyarul és az eredeti nyelveken (német, olasz, francia), amelyeknek nagy részét már idézi ugyan a szakirodalom, de teljes terjedelmükben még mindig újdonság erejével hatnak. A közölt dokumentumok alapján kijelenthető: 1945–1946-ban volt arra készség XII. Piusz pápa részéről, hogy tárgyaljon a Kelet-Európát megszálló szovjet hatalommal. A „modus vivendi" keresése illett a Vatikán konkordatárius politikájához. Két évtized múlva a Szentszék hasonló törekvését már úgy nevezték: a Vatikán „keleti politikája".

Mindszenty József panaszlevele a Vatikánba egyes magyar jezsuiták ellen, in: ArchivNET, 20. évf. 2020. 5-6. szám. https://archivnet.hu/mindszenty-jozsef-panaszlevele-a-vatikanba-egyes-magyar-jezsuitak-ellen Megjelent: 2020. december 16.

XII. Piusz pápa periódusának megnyitása felé. A vatikáni levéltárak tanulmányi napja. Róma, Augustinianum, 2020. február 21. in: MEV 32 (2020), 1-2. szám, 170–173.

Deák András Miklós - Somorjai Á. - Zinner T.: *Mindszenty bíboros és a magyar koronázási ékszerek témája az amerikai diplomaták levelezésében* (1957–1970), in: Levéltári Közlemények 89 (2020) 161–180.

Somorjai Á. (szerk.): *Dai Rapporti del nunzio apostolico in Ungheria S. E. Mons. Cesare Orsenigo 1925-1930 – Cesare Orsenigo magyarországi nuncius politikai jelentéseiből 1925–1930* (Nunciusi jelentések, 2.), METEM, Budapest 2021. 252 lap.

Lorenzo Schioppa első magyarországi apostoli nuncius utódja Cesare Orsenigo volt, aki 1925-ben vette át hivatalát. Miután a Magyarországi Egyház, autonómiáját hangoztatva, saját útjain járt, az volt a feladata, hogy szorosabb kapcsolatot alakítson ki az Apostoli Szentszék felé. Olyan jelöltek püspökké kinevezését mozdította elő, akiket „rómaiaknak" tartotta, tehát olyanokét, akik értőn együtt éreztek és gondolkodtak a Szentatyával. Orsenigo összes jelentéséből kötetünk a politikai jelentések közül válogat. Mintegy 4200 számozott jelentésből 54-et tesz közzé olasz eredeti nyelven és magyar fordításban.

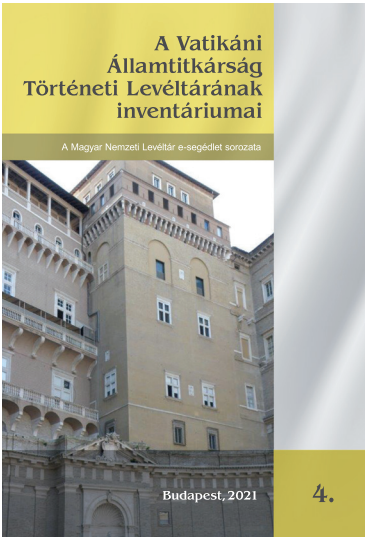

Somorjai Á. (szerk.): *A Vatikáni Államtitkárság Történeti Levéltára hungarika anyagainak inventáriuma Negyedik periódus: XI. Piusz pápasága. 1922. február – 1939. február 10.* Válogatás. Szerkesztette Somorjai Ádám OSB, MNL OL, Budapest 2021. 324 lap. (Vatikáni Államtitkárság Történeti Levéltárának inventáriumai 4. A Magyar Nemzeti Levéltár e-segédlet sorozata.)

Az egyházi joghatóság változása a Dunától északra fekvő, ismét csehszlovák államterületen, 1945–1949. Vatikáni iratok alapján. In: Levéltári Közlemények 90 (2019) 2021. 213–239.

Angelo Rotta budapesti apostoli nuncius levéltárából: https://archivnet.hu/angelo-rotta-budapesti-apostoli-nuncius-leveltarabol 21. évf (2021), 2. szám, 2021. május 28.

Jubileumi esztendők és katolikus megújulás. Csíky Balázs (1978–2016) válogatott írásai. Sajtó alá rendezte: Somorjai Ádám. METEM, Budapest 2021. 394 lap.

A „modus vivendi" kérdése a Vatikán egyházpolitikájában. XII. Piusz pápa, Mindszenty József és a magyar jezsuiták 1945–1948, in: Valóság LXIV (2021), 9. szám, 71–81.

Angelo Rotta budapesti apostoli nuncius utolsó magyarországi jelentései és távozása 1945. március 25. – április 23. https://www.archivnet.hu/angelo-rotta-budapesti-apostoli-nuncius-utolso-magyarorszagi-jelentesei-es-tavozasa-1945-marcius-25 - 21. évf (2021), 4-5. szám.

2022

Somorjai Á. (szerk.): *A Vatikáni Államtitkárság Történeti Levéltára hungarika anyagainak inventáriuma. Harmadik periódus: X. Piusz és XV. Benedek pápasága. 1902. szeptember 3–1922. január 22. Válogatás.* MNL OL Budapest 2022. 174 lap. (Vatikáni Államtitkárság Történeti Levéltárának inventáriumai 4. A Magyar Nemzeti Levéltár e-segédlet sorozata.)

Somorjai Á. (szerk.): *Dai Rapporti del nunzio apostolico in Ungheria S. E. Mons. Angelo Rotta, Parte I: 1930-1939 – Angelo Rotta magyarországi nuncius politikai jelentéseiből, I. rész: 1930–1939* Szerkesztette Csíky Balázs. Sajtó alá rendezte Somorjai Ádám OSB (Nunciusi jelentések, 3.), METEM, Budapest 2022. 429 lap.

Dai Rapporti del nunzio apostolico in Ungheria S. E. Mons. Angelo Rotta, Parte II: 1938-1945 – Angelo Rotta magyarországi nuncius politikai jelentéseiből, II. rész: 1938–1945 Szerkesztette Somorjai Ádám OSB (Nunciusi jelentések, 4.), METEM, Budapest. Megjelenés alatt.

Mindszenty hercegprímás a csehszlovákiai magyarság védelmében, 1945–1948. Vatikáni iratok alapján, in: *Levéltári Közlemények*, megjelenés alatt.

ITALIANO

2007

Sancta Sedes Apostolica et Cardinalis Ioseph Mindszenty. Documenta 1971-1975. – Az Apostoli Szentszék és Mindszenty József kapcsolattartása. Tanulmányok és szövegközlések, Pro manuscripto, Romae 2007. 278 pagine.

Nella prima parte di questo libro, stilata in lingua ungherese, abbiamo pubblicato ed analizzato alcuni documenti del periodo 1971-1975, cioè gli ultimi anni della vita terrena del Servo di Dio Card. Giuseppe Mindszenty. Questi saggi hanno preso in considerazione anche le pubblicazioni attualmente disponibili, secondo lo *status quaestionis* attuale. Nella seconda parte documentaristica, pubblichiamo questi documenti nelle loro lingue originali o in versione italiana. In questa sede ci asteniamo da una analisi più dettagliata del periodo trattato. Alla fine del libro si trovano due tabelle, la bibliografia e gli indici.

2009

Sancta Sedes Apostolica et Cardinalis Ioseph Mindszenty, II. Documenta 1956-1963. – Az Apostoli Szentszék és Mindszenty József kapcsolattartása, II. Tanulmányok és szövegközlések, METEM, Budapest 2009. 264 pagine.

La prima parte di questo libro, scritta in lingua ungherese, contiene alcuni saggi su documenti che attestano i contatti tra la Santa Sede e il Card. Mindszenty durante i primi anni che trascorse nel suo rifugio presso la Legazione Americana di Budapest, cioè negli anni 1956-1963. Ci fermiamo al Conclave del 1963 e all'elezione di Papa Paolo VI. Nella seconda parte del vo-

lume, documentaristica, pubblichiamo i documenti, ciascuno di loro nella relativa lingua originale: latino o inglese ossia in versione italiana, accompagnati da un saggio introduttivo. Le due parti, di cui si compone il libro sono completate entrambe da tre tabelle, dalla bibliografia e dagli indici che illustrano lo *status quaestionis* della ricerca scientifica.

2010

Sancta Sedes Apostolica et Cardinalis Ioseph Mindszenty, III/1., Documenta 1963-1966. – Az Apostoli Szentszék és Mindszenty József kapcsolattartása, III/1. Tanulmányok és szövegközlések, METEM, Budapest 2010. 547 pagine.

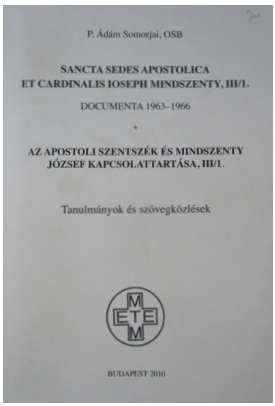

La prima parte di questo libro, scritta in lingua ungherese, contiene alcuni saggi su documenti che attestano i contatti tra la Santa Sede e il Card. Mindszenty durante i primi anni del Pontificato di Papa Paolo VI, cioè nel periodo 1963-1966. Nella seconda parte del volume, documentaristica, pubblichiamo i documenti stessi, ciascuno nella relativa lingua originale: latino o inglese, i rapporti di Agostino Casaroli in italiano. Le due parti, di cui si compone il libro sono completate entrambe da alcune tabelle, dalla bibliografia e dagli indici che illustrano lo *status quaestionis* della ricerca scientifica.

I papi e il cardinale. Nuove fonti alla ricostruzione dell'autocomprensione del cardinale Giuseppe Mindszenty, 1956–1974, in: Rivista di Studi Ungheresi (Roma), XXIV, N.S. 9 (2010), pagg. 123-148.

2012

Sancta Sedes Apostolica et Cardinalis Ioseph Mindszenty, III/2. Documenta 1967-1971. – Az Apostoli Szentszék és Mindszenty József kapcsolattartása, III/2. Tanulmányok és szövegközlések, METEM, Budapest 2012. 700 pagine.

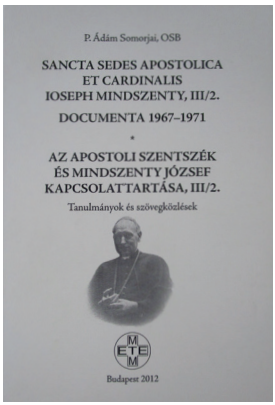

La prima parte di questo libro, scritta in lingua ungherese, contiene alcuni saggi su documenti che attestano i contatti tra la Santa Sede e il Card. Mindszenty durante alcuni anni del Pontificato di Papa Paolo VI, cioè nel periodo 1967-1971. Nella seconda parte del volume, documentaristica, pubblichiamo i documenti stessi, ciascuno nella relativa lingua originale: latino o inglese. Le due parti, di cui si compone il libro sono completate entrambe da alcune tabelle, da quattro foto, dalla bibliografia e dagli indici che illustrano lo *status quaestionis* della ricerca scientifica.

Il pensiero del cardinale Giuseppe Mindszenty circa il suo ruolo costituzionale e politico, in: Rivista di Studi Ungheresi (Roma), XXVI, N.S. 11 (2012), pagg. 69-95.

2013

Alcuni equivoci nella valutazione dell' "Ostpolitik" vaticana nella recente storiografia ungherese – in: *La Chiesa cattolica dell'Europa centro-orientale di fronte al comunismo. Atteggiamenti, strategie, tattiche,* a cura di András Fejérdy (Bibliotheca Academiae Hungariae – Roma. Studia 2.), Viella, Istituto Balassi-Accademia d'Ungheria in Roma, 2013. pagg. 125-138.

2014

L'*Ostpolitik* della Santa Sede nelle fonti diplomatiche americane. La Pacem in terris, Un fatto senza precedenti, in: *L'Osservatore Romano,* 26 settembre 2014. pag. 5.

2015

L'*Ostpolitik* vaticana e l'archivio Casaroli secondo Lavopa, in: *Revue d'Histoire Ecclésiastique* 110 (2015), N. 1-2. 273–287. Rec. Marco Lavopa, La diplomazia dei "piccoli passi". L'*Ostpolitik* vaticana di Mons. Agostino Casaroli (Collana Extravagantes 24), Ginevra Bentivoglio EditoriA, Roma 2013. 557 pagine.

2016

Il ruolo dei Nunzii apostolici Cesare Orsenigo e Angelo Rotta nella Visita Apostolica degli Istituti religiosi in Ungheria, 1927–1935, in: Rapporti diplomatici tra la Santa Sede e l'Ungheria (Pontificio Comitato di Scienze Storiche, Atti e documenti 45), szerk. Fejérdy András, Libreria Editrice Vaticana, Vatikánváros 2016. pagg. 282–304.

Ungheria 1945–1990, in: *La Chiesa cattolica e il comunismo in Europa centro-orientale e in Unione Sovietica,* Szerk. Jan Mikrut, Gabrielli, Verona 2016. pagg. 569–597. – ristampa 2017.

2017

Il cardinale József Mindszenty: santo o semplicemente eroe nazionale?, in: *Testimoni della fede. Esperienze personali e collettive dei cattolici in Europa centro-orientale sotto il regime comunista* a cura di Jan Mikrut, Gabrielli Verona 2017. pagg. 1073–1086.

2018

Martirio e santità nel caso del Cardinale Mindszenty, in: *Chiesa del silenzio e diplomazia pontificia, 1945-1965. Umlčaná cirkev a pápežská diplomacia 1945-1965, szerk. Emilia Hrabovec – Giuliano Brugnotto – Peter Jurčaga,* Città del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana (Pontificio Comitato di Scienze Storiche = Atti e Documenti, 49), 2018. pagg. 199–216.

2020

Somorjai Á. (szerk.): *Dai Rapporti del primo nunzio apostolico in Ungheria S. E. Mons. Lorenzo Schioppa 1920-1925 – Lorenzo Schioppa első magyarországi nuncius politikai jelentéseiből.* (Collana "Nunciusi jelentések" 1.), METEM, Budapest 2020. 382 pagine.

Sull'internet: http://real-eod.mtak.hu/4908/

2021

Somorjai Á. (szerk.): *Dai Rapporti del nunzio apostolico in Ungheria S. E. Mons. Cesare Orsenigo 1925-1930 – Cesare Orsenigo magyarországi nuncius politikai jelentéseiből* Collana "Nunciusi jelentések" 2.), METEM, Budapest 2021. 252 pagine.

2020/2021

Johan Ickx–Keresztes András–Somorjai Á. (szerk): *Scontrarsi o negoziare? Alternative dei Cattolici nel dopoguerra in Ungheria alla luce di alcuni documenti Vaticani. – Ütközni vagy időt nyerni? Katolikus alternatívák 1945 után néhány vatikáni dokumentum fényében.* (Collana "METEM Könyvek" 94.) METEM, Budapest 2020. 462 pagine.

Sull'internet: https://mek.oszk.hu/21300/21393

2021

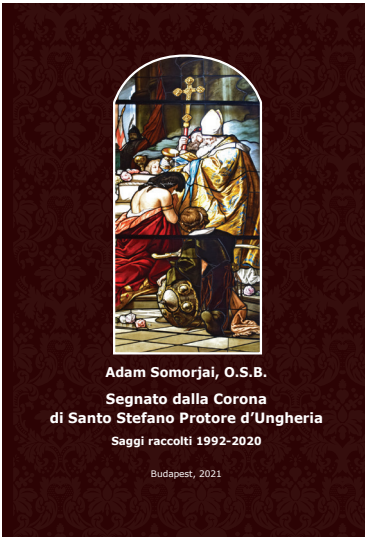

Segnato dalla corona di Santo Stefano. Saggi raccolti 1992-2020. Magyarország Barátai Alapítvány - METEM Budapest 2021. 416 pagine. (Collene "METEM Könyvek" 95.)

Sull'internet: http://real.mtak.hu/127244/

L'Autore prima visse per due anni accademici (1984-1986), poi tra 1993 e 2016 per ben 24 anni nell'Urbe, prestando servizio in vari uffici. In questo periodo gli furono assegnate varie mansioni. I saggi pubblicati in questo volume sono frutto degli anni 1992-2020, di cui 24 sono stati già pubblicati altrove, mentre due appaiono qui per la prima volta. I temi trattati sono il millennio dei benedettin in Ungheria, Pannonhalma e il monachesimo benedettino nell'Europa dell'Est, corona sacra di Santo Stefano, inoltre nuovi elementi su Card. Mindszenty, e finfine, relazioni tra la Santa Sede ed Ungheria nel ‚900.

IN ENGLISH

2008, 2012

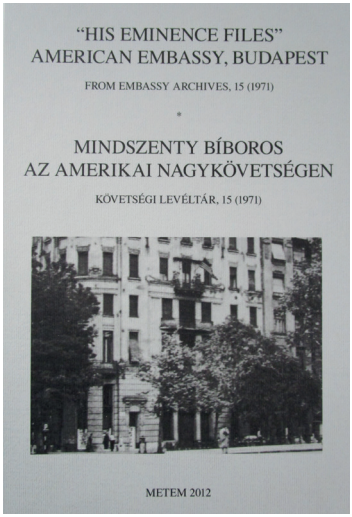

"His Eminence Files". American Embassy Budapest. From Embassy Archives, 15 (1971) – Mindszenty bíboros az Amerikai Nagykövetségen. Követségi Levéltár 15 (1971), METEM, Budapest 2012. 2nd and revised edition, 358 pages. On the Internet: http://mek.oszk.hu/13800/13863/

There is no precedent in American history as this of Cardinal Mindszenty, that a Cardinal of the Roman Catholic Church be "guest" of an American Embassy for 15 years, 5437 days, from November 4, 1956, until September 28, 1971, in Budapest (Hungary). These files were originally in the Archives of the Embassy, then in the Department of State in Washington. Today it is preserved in six boxes in the "National Archives and Records Administration" near Washington DC. In Budapest it was called "his Eminence Files". This book containt the inventory of the 1971 files, 15th Year of "refuge" (not "asylum") of Cardinal Mindszenty. The photos were shooted in 2010.

2011

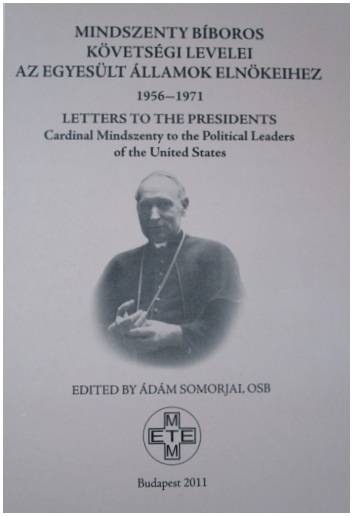

Mindszenty bíboros követségi levelei az Egyesült Államok elnökeihez – Letters to the Presidents. Cardinal Mindszenty to the Political Leaders of the United States, 1956–1971, Budapest 2011. 800 pages.

Cardinal Mindszenty was "guest" of the American Legation in Budapest for 15 years, between 1956 and 1971. In this period he has written 80 letters to four Presidents: Eisenhower, Kennedy, Johnson and Nixon. Only two presidential written answers are known, normally an oral response was granted given to the Cardinal by the Chargé d'Affaires, later by the Ambassadors. In this volume are offered the original texts and their translations in Hungarian, with the accompanying documents and comments. This edition is foreseen only for Hungarian scholarly public, because the second part contaiints a series of documents, wihtout comment for non-Hungarian public.

2012

Somorjai A. (ed.): *The Cardinal Mindszenty Documents in American Archives. A Repertory of the six Budapest Mindszenty Boxes – Mindszenty bíboros budapesti amerikai követségi tartózkodásának dokumentumai. Repertórium (The Cardinal Joseph Mindszenty Papers, Subsidia 1.),* Pannonhalmi Főapátság, Pannonhalma, 2012. 288 pages.

On the Internet: http://mek.oszk.hu/13800/13850

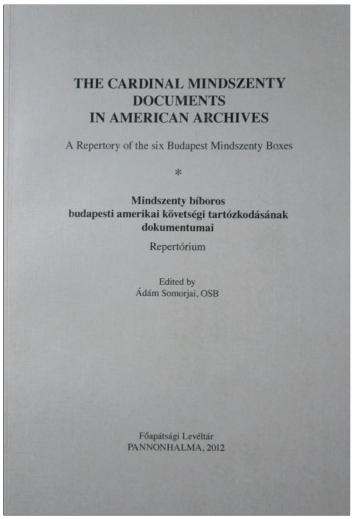

This Repertory is a product of the research on the "Mindszenty-Files" known as well as "Cardinal Files" or "His Eminence Files", conserved originally in the American Legation in Budapest, Hungary (from 1966 Embassy) during the years 1956-71. A scholarly interest is supposed, it can be useful for all those, who want to control the large material and to consult it under various aspects. In this Repertory is offered a list in chronological order of all documents of any importance, conserved in the six boxes as part of the Budapest Post (or Lot) Files.

The Hungarian Cardinal who lived in the US Embassy. Interview (Somogyi Viktória), in: Inside the Vatican, 20 (February 2012 #2) pages 48–49.

2013

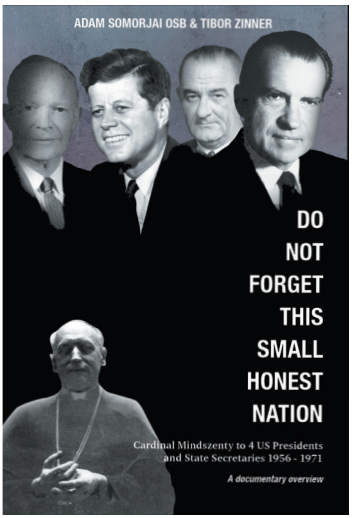

Somorjai A. OSB – Zinner T., *Do Not Forget This Small Honest Nation. Cardinal Mindszenty to 4 US Presidents and State Secretaries 1956–1971 as conserved in American Archives and commented by American diplomats. A documentary overview,* Bloomington (IN), Xlibris, 2013. 30+417 pages.

Mindszenty was in 1956–71 "guest" of the American Embassy in Budapest. During these 15 years he wrote a great number of letters and messages transmitted through diplomatic channels to four US Presidents and their Secretaries of State. There are only two Presidential answers from Kennedy and from Nixon. In general, the Department of State instructed the Chargé in Budapest to inform the Cardinal orally: his message has been received in the White House/State Department. This corresponence in his integrity remaind buried in 5 archives. This book is offered for all those willing to learn the various problems of Cold War and detente periode, American diplomacy and the thinking of the great cardinal, in his generation hero of freedom for the Hungarians and for the World.

2015

American diplomatic sources to the *Ostpolitik* of the Holy See. Two case studies, in: *The Vatican "Ostpolitik" 1958–1978. Responsibility and Witness during John XXIII and Paul VI,* szerk. Fejérdy András, Istituto Balassi – Accademia d'Ungheria in Roma, Viella, Rome 2015. pages 133-155.

2017

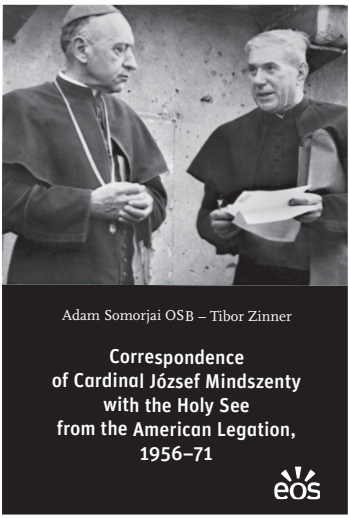

Somorjai A. – Zinner T., *Correspondence of Cardinal Mindszenty with the Holy See from the American Legation in Budapest, 1956–71.* EOS Verlag, St. Ottilien 2017. 770 pages.

Cardinal Joseph Mindszenty (1892-1975) was in 1956–71 "guest" of the American Embassy in Budapest, Hungary. This volume documents his letters to the Holy See and throws light on the thinking of the Cardinal considered in his time an advocate of freedom for Hungary and for the World.

2018

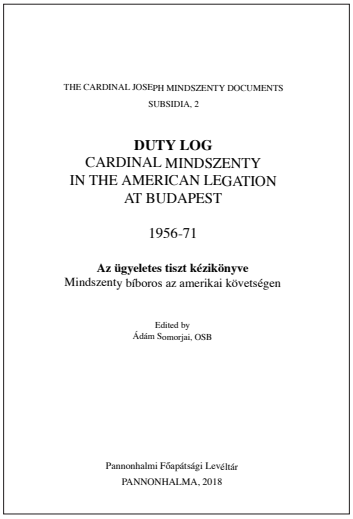
THE CARDINAL JOSEPH MINDSZENTY DOCUMENTS
SUBSIDIA, 2

DUTY LOG
CARDINAL MINDSZENTY
IN THE AMERICAN LEGATION
AT BUDAPEST

1956-71

Az ügyeletes tiszt kézikönyve
Mindszenty bíboros az amerikai követségen

Edited by
Ádám Somorjai, OSB

Pannonhalmi Főapátsági Levéltár
PANNONHALMA, 2018

Somorjai Á. (szerk.): *Duty Log. Cardinal Mindszenty in the American Legation at Budapest 1956–71 – Az ügyeletes tiszt kézikönyve. Mindszenty bíboros az amerikai nagykövetségen. (The Cardinal Joseph Mindszenty Papers, Subsidia 2.),* Pannonhalmi Főapátsági Levéltár, Pannonhalma, 2018. 212 pages.

The American Legation in Budapest, after business hours, weekends and feasts, had the service of the Duty Officer. His "Log", a kind of Diary is of great historical importance because it contains informations concerning the person of Cardinal Mindszenty: some main facts about his stay, his health, family, confessor, memoirs and the emergency problems. In the chronological part there are basic informations, the visits of Cardinal König, the financement of his stay by National Catholic Welfare Council and the mass stipends of Msgr. John Sabo, Parish priest in South Bend, Indiana, etc.

2020/2021

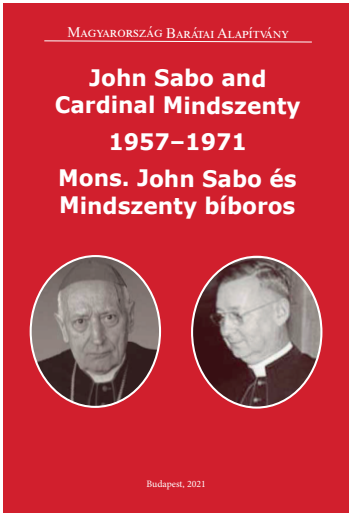

Somorjai Á. (szerk.): *John Sabo and Cardinal Mindszenty 1957–71. Mons. John Sabo és Mindszenty bíboros.* Deák András Miklós bevezető tanulmányával (METEM Könyvek 93.) METEM, Budapest 2020. 342 pages.

On the internet: http://real.mtak.hu/102837

John S. Sabo was the Hungarian parish priest in South Bend (IN), who could send mass stipends for over 14 years to Cardinal Mindszenty in the American Legation/Embassy in Budapest by the State Department. This correspondence, which was never seen by the Cardinal, is reconstructed in this volume as it is conserved in the National Archives and Records Administration in College Park (MD).

2021

British diplomats about József Mindszenty September 1945 – June 1946, in: *The Trial of Cardinal József Mindszenty from the Perspective of Seventy years. The Fate of Church Leaders in Central and Eastern Europe,* Edited by András Fejérdy - Bernadett Wirthné Diera. Libreria Editrice Vaticana, Vatikánváros 2021. pages 53–65. Pontificio Comitato di Scienze Storiche. (Atti e Documenti 59).

2022

Deák András Miklós – Somorjai Á.: *The Host and his Guest: Chargé Garret G. Ackerson and Cardinal József Mindszenty (1957-61) - A házigazda és vendége: Garret G. Ackerson ügyvivő és Mindszenty József bíboros (1957–1961).* Magyar Napló, Budapest 2022. 711 pages.

Garret G. Ackerson (1904-1992) was an American diplomat who served in Budapest for the second time - in the absence of an Envoy Extraordinary and Minister Plenipotentiary as a Chargé d'Affaires ad interim - between July 1957 and February 1961. By elaborating the ground rules of the refuge of Cardinal Mindszenty, he paved the way not only for his immediate successor, Horace Torbert, but for the other heads of the American mission to come as well. They all inherited a refuge which was well regulated, a refuge that could be sustained. The joint work of András Miklós Deák and Father Adam Somorjai OSB offers the sources in English and in Hungarian translation.

DEUTSCH

2018

Zweihundert Jahre des Archivs der Sektion für die Beziehungen mit den Staaten des Vatikanischen Staatssekretariats - des Außenministeriums des Vatikans. Charakteristika einer spezifischen Quellenlage mit besonderer Rücksicht auf den Pontifikat Pius XI. (1922–10. Februar 1939), in: MEV 30 (2018), Nr. 3-4, Seiten: 95–120.

PO SLOVENSKY

2018

Mučenictvo a Svatost v prípade Kardinála Mindszentyho, in: *Chiesa del silenzio e diplomazia pontificia, 1945-1965. Umlčaná cirkev a pápežská diplomacia 1945-1965, szerk. Emilia Hrabovec – Giuliano Brugnotto – Peter Jurčaga,* Città del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana (Pontificio Comitato di Scienze Storiche = Atti e Documenti, 49), 2018. pp. 407–423.